

Udskriftsdato: 21. december 2025

2021/1 BSF 20 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om en mere human og solidarisk flygtningepolitik i Danmark (borgerforslag)

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 26. oktober 2021 af Leif Lahn Jensen (S), Peter Skaarup (DF), Karsten Hønge (SF), Andreas Steenberg (RV), Peder Hvelplund (EL), Mai Mercado (KF), Ole Birk Olesen (LA), Torsten Gejl (ALT), Jens Rohde (KD), Aaja Chemnitz Larsen (IA), Susanne Zimmer (UFG), Uffe Elbæk (UFG) og Sikandar Siddique (UFG).

Forslag til folketingsbeslutning

om en mere human og solidarisk flygtningepolitik i Danmark (borgerforslag)

De følgende forslag repræsenterer de områder, hvor der nu og her er mest behov for handling, og hvor både forskning og praktiske erfaringer understøtter, at konkrete tiltag vil kunne forbedre den nuværende situation:

Udvid omfanget af kvoteordning

Danmark skal igen tage imod kvoteflygtninge på mindst samme niveau som før 2016, dvs. mindst 500 flygtninge om året. På både europæisk og globalt plan skal Danmark arbejde hen imod en fælles og fair model for genbosættelse af mennesker på flugt i samarbejde med FN's Flygtningehøjkommissariat.

Asylansøgning på ambassader/konsulater og humanitært visum

Danmark skal genoptage muligheden for, at asylansøgninger kan indgives direkte på ambassader og konsulater. Danmark er et af de lande, der havde en sådan model indtil 2002. En anden mulighed er udstedelse af humanitære visa, der giver flygtninge mulighed for selv lovligt at rejse til Danmark. EU-reglerne giver allerede mulighed for at udstede sådanne indrejsevisa.

Udfasning af udrejsecentre og såkaldte motivationsfremmende foranstaltninger

Hvis hjemsendelse reelt er umulig, indeholder den danske lovgivning allerede muligheder for at give midlertidige opholdstilladelser, således at mennesker ikke lever under nedbrydende forhold, men bibeholder værdigheden og ressourcer og samtidig kan være med til at bidrage til samfundet.

Flygtninges opholdstilladelser bør ikke inddrages

Ændringer i 2015 og 2019 har betydet, at alle anerkendte flygtninge i Danmark lever i en konstant angst for at blive sendt »hjem« igen. Opholdstilladelser gives kun for 2 år ad gangen og kan inddrages når som helst. Samtidig er det blevet næsten umuligt at leve op til betingelserne for permanent ophold. Denne usikkerhed om ens fremtid spænder ben for integrationsindsatsen og er ifølge FN's Flygtningehøjkommissariat en helt forkert opfattelse af flygtningebegrebet.

Bemærkninger til forslaget

Der er en lang række fordele forbundet med at indføre de ovenstående forslag til en mere organiseret adgang til asyl og flygtningebeskyttelse.

For det første behøver flygtninge ikke at risikere deres liv og udsætte sig selv for overgreb i forsøget på at omgå Europas stadig strengere grænsekontrol.

For det andet undgår flygtninge at betale menneskesmuglere i dyre domme. De foreslåede tiltag har langt større potentiale til at bryde den voksende ulovlige migrationsindustri end de nuværende forsøg med mere kontrol og højere straffe for de implicerede.

For det tredje giver organiseret adgang til asyl langt bedre mulighed for, at modtagerlande kan screene og forberede ansøgninger på forhånd. F.eks. kan man straks identificere sårbare grupper, der har behov for hurtigt at komme videre, og prioritere flygtninge, der »sidder fast« og ikke har nogen udsigt til at vende tilbage til deres hjemland.

Endelig kan mere organiserede ankomstveje skabe bedre integration ved i højere omfang at sikre, at kommunerne er forberedte og kan matche flygtninges kvalifikationer med lokale arbejdsmarkedsbehov m.v.

Baggrund for forslaget

Vi står i en historisk og alvorlig flygtningekrise. Men mere end en krise affødt af antallet af flygtninge og manglende globale ressourcer til at beskytte mennesker på flugt er dét, vi oplever, en krise i den politiske håndtering af flygtninge.

Kontrol- og afskrækkelsespolitikken har været Danmarks og andre landes svar på flygtningekrisen indtil nu, men det paradigme, Danmark og andre lande har udviklet over de sidste 30 år, fungerer ikke og giver os ikke råderum til at løse den situation, vi i dag står over for.

Kontrollen blokerer systematisk for adgang til asyl, føder en voksende migrationsindustri, tvinger flygtninge til at risikere deres liv for at nå i sikkerhed, presser nærområderne til bristepunktet og fastholder størstedelen af verdens flygtninge i lejre og i økonomisk afhængighed på ubestemt tid uden udsigt til at komme videre.

Skal vi løse flygtningekrisen, er der brug for en helt anden tilgang, der afholder flygtninge fra at risikere livet og betale menneskesmuglere i dyre domme, og som samtidig aflaster nærområdelandene og sikrer mere solidaritet landene imellem med hensyn til omfordeling af flygtninge.

Det er i Danmarks interesse at være med til at løse flygtningekrisen og adressere behovet for en større grad af byrdefordeling og solidaritet landene imellem.

Vi har i dag et modsætningsfyldt forhold til flygtninges rettigheder i Danmark. På den ene side hævder vi at respektere konventionerne i forhold til de mennesker, for hvem det er lykkedes at komme hertil. På den anden side gør vi alt, hvad vi kan, for at nægte flygtninge adgang til den mest nødvendige rettighed, adgangen til at søge asyl.

Vi kræver, at flygtninge lærer dansk og forsørger sig selv, men samtidig sender vi med lovgivningen et signal om, at de aldrig skal føle sig velkomne, og at fokus er på midlertidighed og hjemrejse. Det giver ikke mening.

De mange stramninger har ramt herboende flygtninge alt for hårdt og risikerer at bremse den positive fremgang i beskæftigelsen for flygtninge og familiesammenførte, som vi har oplevet de seneste 5 år.

De nuværende regler hæmmer viljen til at integrere sig, hvilket svækker mulighederne for at opkvalificere og uddanne den arbejdskraft, som der er efterspørgsel på, f.eks. inden for sundhedssektoren.

Danmark er et af de lande, der mest omfattende har indført en række asylpolitiske tiltag for at undgå en stigning i antallet af asylansøgere.

Det gælder f.eks. indførelsen af en ny, midlertidig asylkategori målrettet syriske flygtninge og de efterfølgende stramninger i adgang til familiesammenføring for disse flygtninge inden for de første 3 år, genindførelsen af den lave integrationsydelse og nye krav for at opnå permanent opholdstilladelse, og ønsket om at sætte stop for spontan asyl og i stedet oprette centre for asylansøgere i nærområderne.

Ved at udlicitere ansvaret for verdens flygtninge til nærområdelandene kan Danmark og andre vestlige lande i praksis isolere sig selv fra det ansvar, vi ellers ville have, hvis de pågældende flygtninge frit kunne rejse hertil.

Det øger presset på nærområdelandene, som i forvejen er pressede, og skaber en overhængende fare for, at et eller flere lande siger fra.

Ifølge FN's Flygtningehøjkommissariat opholder 85 pct. af alle flygtninge sig i nabolandene til deres oprindelsesland. For eksempel huser Jordan, Libanon og Tyrkiet tilsammen over 5 mio. syriske flygtninge.

En fortsættelse af den nuværende politik risikerer at få de hårdest belastede modtagerlande til at bukke under for det politiske og økonomiske pres, de store flygtningetal skaber. Den situation vil risikere at sende millioner af flygtninge videre mod andre lande i Europa, herunder Danmark.

Vi løser ikke flygtningekrisen ved at begrænse adgangen til asyl og fokusere på at hjælpe i nærområderne.

Selv om der er blevet givet flere penge til nærområdebistand, står dette langt fra mål med investeringerne i nye former for grænsekontrol og aftaler med tredjelande. Milliarder brugt på grænsekontrol og aftaler med tredjelande har dog ikke kunnet forhindre en generel stigning i antallet af asylansøgere.

Nærområderne løser heller ikke problemet ved at få en pose penge fra Danmark. De store mængder af flygtninge har brug for jobs, uddannelse og boliger – noget, som de pågældende lande i forvejen har stor mangel på. Derfor er der brug for, at vi både støtter nærområderne og modtager flere flygtninge i Danmark.

De enorme pengesummer, som flygtninge hvert år betaler for at kunne bevæge sig, har skabt et innovationskapløb mellem menneskesmuglere og grænsevagter. Rent økonomisk er den øgede grænsekontrol med til at skabe dette marked, og mere kontrol driver derfor kun profitten opad.

Hvis vi skal bryde den cirkel, hvor flere og flere flygtninge fastholdes i lejre og økonomisk afhængighed på ubestemt tid, er det afgørende, at Danmark og andre lande er med til at finde løsninger for denne gruppe.

Flere stramninger i de danske asylregler og øget grænsekontrol er ikke vejen frem.

Vi skal undgå et system, hvor Danmark gennem aftaler og politisk-økonomisk pres kan fralægge sig ansvar for selv at tage imod flygtninge. Danmark kan ikke uden videre tørre ansvaret af på andre lande, blot fordi vi har indgået bilaterale aftaler med landene om modtagelse af flygtninge.

Et system, hvor spontane asylansøgere afvises og sendes videre til lande, som måske ikke engang er deres nærområde, kan kun virke, når og hvis disse lande er i stand til reelt at yde beskyttelse i overensstemmelse med flygtningekonventionens standarder.

Der er desværre en tendens til, at man politisk forsøger at definere lande som sikre, selv om om de langt fra er det, hvilket omfattende rapporter om afvisning af flygtninge og manglende adgang til basale rettigheder har dokumenteret.

Det er derfor en omstridt og uholdbar ordning at nægte adgang til at søge asyl og tilbagesende asylansøgere, hvis de enkelte lande generelt ikke er sikre for de flygtninge, der sendes tilbage.

Bemærkninger til forslaget:

Forslagsstillerne i Folketinget bemærker, at der er tale om et borgerforslag, som inden for den fastsatte

frist har opnået det antal støttetilkendegivelser fra borgere, som kræves for at få forslaget fremsat og behandlet som beslutningsforslag i Folketinget.

Borgerforslaget er oprindeligt indgivet af Rajesh Jesper Lillebæk Holmen, København, som hovedstiller med Michala Clante Bendixen, København, Mozhdeh Ghasemiyani, Frederiksberg, Michael Graversen, Rudersdal, Anne Lise Marstrand-Jørgensen, København, og Jørgen Carsten Jensen, København, som medstillere.

Forslagsstillernes fremsættelse af forslaget for Folketinget er alene udtryk for, at forslagsstillerne på vegne af de partier, som støtter borgerforslagsordningen, påtager sig at opfylde en nødvendig betingelse for, at borgerforslaget kan blive behandlet i Folketinget i overensstemmelse med intentionerne bag ordningen for borgerforslag.

Fremsættelsen kan således ikke tages som udtryk for, at forslagsstillerne nødvendigvis støtter forslagets indhold.

Kilder og henvisninger

»25 spørgsmål og svar om flygtninge«, Dansk Flygtningehjælp, 2020.

»Sådan løser vi flygtningekrisen«, Gammeltoft-Hansen, T., Informations Forlag, 2016.

»Alternativer til flugt og afvisning«, Lemberg-Pedersen, M. og Bendixen, M., Maj 2018.

»Bedre beskyttelse af flygtninge i EU og globalt. UNCHR's forslag til at genopbygge tilliden gennem bedre forvaltning, partnerskab og solidaritet«, UNHCHR, December 2016.

Skriftlig fremsættelse

Leif Lahn Jensen (S), Peter Skaarup (DF), Karsten Hønge (SF), Andreas Steenberg (RV), Peder Hvelplund (EL), Mai Mercado (KF), Ole Birk Olesen (LA), Torsten Gejl (ALT), Jens Rohde (KD), Aaja Chemnitz Larsen (IA), Susanne Zimmer (UFG), Uffe Elbæk (UFG) og Sikandar Siddique (UFG):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en mere human og solidarisk flygtningepolitik i Danmark (borgerforslag).

(Beslutningsforslag nr. B 20)

Der er tale om et borgerforslag, som inden for den fastsatte frist har opnået det antal støttetilkendegivelser fra borgere, som kræves for at få forslaget fremsat og behandlet som beslutningsforslag i Folketinget. Der henvises til folketingsbeslutning af 2. juni 2016 om mulighed for at få borgerdrevne beslutningsforslag behandlet i Folketinget, lov om etablering af en ordning for borgerforslag med henblik på behandling i Folketinget og bekendtgørelse om en ordning for borgerforslag med henblik på behandling i Folketinget.

Borgerforslaget er oprindeligt indgivet af Rajesh Jesper Lillebæk Holmen, København, som hovedstiller med Michala Clante Bendixen, København, Mozhdeh Ghasemiyani, Frederiksberg, Michael Graversen, Rudersdal, Anne Lise Marstrand-Jørgensen, København, og og Jørgen Carsten Jensen, København, som medstillere.

Forslagsstillernes fremsættelse af forslaget for Folketinget er alene udtryk for, at forslagsstillerne på vegne af de partier, som støtter borgerforslagsordningen, påtager sig at opfylde en nødvendig betingelse for, at borgerforslaget kan blive behandlet i Folketinget i overensstemmelse med intentionerne bag ordningen for borgerforslag.

Fremsættelsen kan således ikke tages som udtryk for, at forslagsstillerne nødvendigvis støtter forslagets indhold.